

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN VA BOKSLUT 2019-12-31

Samhällsbyggnadsförvaltningen har ett övergripande ansvar för kommunens planering och utveckling inom gata och park, lokalvård, fastighet och VA samt frågor som rör detaljplaner och byggnadsärenden.

Förvaltningsberättelse

Årets verksamhet

Örkelljunga kommuns vatten- och avloppsverksamhet (VA) ansvarar inom fastställda verksamhetsområden för

- Produktion och distribution av dricksvatten
- Avledning och rening av avloppsvatten
- Drift, underhåll och förnyelse av VA-anläggningar och VA-ledningar

VA-verksamheten ska uppfylla de krav och villkor som ställs enligt Lagen om allmänna vattentjänster (LAV 2006:412), Miljöbalken (MB 1998:808) och tillstånd meddelade enligt Miljöbalken (MB 1998:808) samt i Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter (SLVFS:2001:30). Utöver detta har kommunfullmäktige fastställt finansiella mål och styrkort för verksamheten.

VA-verksamheten distribuerar dricksvatten och renar avloppsvatten för cirka 2 900 abonnenter. Merparten av avloppsvattnet renas i avloppsreningsverket i Örkelljunga samt i ett mindre avloppsreningsverk i Skånes Fagerhult.

VA-ledningsnätet sammanbinds av cirka

- 152 km vattenledningar
- 122 km avloppsledningar
- 91 km dagvattenledningar
- 3 km lätt trycksatt spillvattensystem
- 50 tekniska anläggningar

Under 2019 har ett fåtal nya abonnenter (hushåll) anslutit sig till det allmänna ledningsnätet vilket genererat anslutningsavgifter om cirka 110 000 kr exkl. moms.

Örkelljunga kommun producerar dricksvatten från borrhåll. Detta råvatten pumpas till vattenverken Eket och Örkelljunga för att beredas innan distribution till abonnenter runt om i kommunen, från Eket i söder till Skånes Fagerhult i norr.

VA-verksamheten är organisatoriskt en del av huvuduppdraget i Samhällsbyggnadsförvaltningen.

I tabellen nedan presenteras antal tillsvidareanställda per 2019-12-31.

Personal	2019	2018
Kvinnor	1	2
Män	6	6
Totalt	7	8

Större projekt och händelser under 2019

Örkelljunga kommun har cirka 10 300 invånare och befolkningen växer. Fler invånare gör att behovet av dricksvatten ökar, samtidigt som belastningen på avloppsreningsverket och spillvattenledningarna också ökar.

VA-utbyggnaden

- I Eket har anlagts en ny dagvattendamm, för lokalt omhändertagande av dagvatten, med en liten bäckfåra som leder vattnet till den naturliga sänkan.
- Beslut som togs 2018, att under 2019 börja byta ut analoga vattenmätare till digitala vattenmätare, har inte kunnat verkställas. Därför börjar man med att sätta ut de nya digitala mätarna 2020.
- Arbetet med ett nytt vattenskyddsområde i Eket pågår fortsatt (geografiskt område till skydd för en vattenförekomst med betydelse för vattentäkt)
- Arbetet med ett nytt vattenskyddsområde i Örkelljunga pågår fortsatt (geografiskt område till skydd för en vattenförekomst med betydelse för vattentäkt)
- Arbetet med ny vattendom för de nya vattenborrhör i Örkelljunga pågår fortsatt (en juridisk handling som utgör beslut och tillstånd för en vattenverksamhet)
- Verksamhetsområdet för VA har utökats i Bruksområdet.
- De första LTA-systemen har anlagts längs Bruksvägen, Sutarevägen och Mörtstigen samt i Ljungaskog. Detta är startskottet på de fysiska utbyggnaderna enligt beslut om VA till landsbygden.
- Projektering för utbyggnad av VA till Björkliden och området Öster om Hjälmsjön har påbörjats. Dessa områden ingår i VA till landsbygden.
- Vattenverket i Skånes Fagerhult har anslutits till bredbandsnätet för att säkerställa att processövervakningen fungerar.
- Nytt UV-ljus har installerats på VV11 i december 2019.
- Underlag för upphandling av entreprenör till ny vatten- och slamkiosk vid Örkelljunga reningsverk har tagits fram. Anläggningen ska stå klar 2020.
- Nytt reservkraftverk och carport till detta är projekterat och under upphandling.
- Förfrågningsunderlag på ny slamavvattnare samt utlastningsskruv till AR11 är klart.

VA-saneringar

VA-sanering innebär att ledningarna för vatten-, avlopp- och dagvatten läggs om och förnyas. Detta görs kontinuerligt och arbetet fortsätter oförtrutet. Inga större projekt har genomförts under året, men verksamheten har identifierat ytterligare ledningssträckor på spillvattennätet som är i stort behov av relining. Verksamheten arbetar med att ta fram förfrågningsunderlag för detta, då vi tyvärr inte är med på det ramavtal som Ängelholms kommun har upphandlat.

Underhållsarbete på ledningsnätet

- Arbetet med ovidkommande vatten fortsätter genom tex ytterligare utskick till de som tillför dagvatten till spillvattennätet.
- Ett mindre antal läckor har lagats.
- Ett mindre antal avloppsstopp har spolats på huvudledningarna.

Lagstadgad dokumentation för renings- och vattenverk samt rötgasanläggning

VA-enheten genomförde under 2018 och 2019 ett stort och resurskrävande arbete med att ta fram egenkontrollprogram med tillhörande arbetsrutiner för sina anläggningar. Dessa program och rutinerna är ett lagkrav och har under 2019 vidarebefordrats till tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten underkände dock dokumenten som nu måste omarbetas under 2020.

Arbetet med framtagandet av de viktiga dokument som behövs för VA planen blev avblåst under 2019. Där ibland projekt som dagvattenpolicy och skyfallsutredningen, vilket lett till att inte heller VA-planen kunnat utarbetas enligt krav från Länsstyrelsen.

Rötgaskammaren på Örkelljunga reningsverk blev underkänd vid besiktning och har renoverats från november 2019 och en bit in på 2020 blev det klart.

Skyddsronder har genomförts på samtliga VA anläggningar.

Reinvesteringsplan av VA-ledningsnätet

VA-enheten arbetade vidare med åtgärderna som togs fram i reinvesteringsplanen från 2017-2018.

Underhållsarbete på VA-fastigheter

- Nytt staket är uppsatt runt högreservoaren TS 11 i Örkelljunga.
- Nytt staket runt VV 11 i Örkelljunga är på gång.

Efter tillsyn och periodiska besiktningar av både renings- och vattenverken fortgår arbetet löpande med åtgärds punkterna som uppkommit vid tillsyn/besiktning. Några av de åtgärds punkter som åtgärds 2019 är:

- Bytt innerdörrar på VV11
- Målat väggar, tak och golv VV11
- Målat väggar och golv samt satt in skåp och arbetsbänk i provtagningsrummet på AR 21 i Skånes Fagerhult.

Utbyggnad av avloppsreningsverket

Arbetet med att ta fram underlag för placering för nytt reningsverk pågår och kommer att fortgå under 2020.

Nytt vattenverket

Arbetet med att få till ett nytt vattenverk fortsätter och första steget mot att tillsätta en projektledare har tagits. En upphandling av denna nyckelperson kommer att genomföras i början av 2020.

Mål och styrkort

VA-verksamhetens finansiella mål fastställda av fullmäktige:

Framgångsfaktorer: Ekonomi

Mål: Bedriva samhällsbyggnadsnämndens verksamhet inom beslutad budget (uppföljning sker löpande månadsvis).

Mätmetod: -Bokslut "Resultat i % i förhållande till skatteintäkter och generella bidrag".

VA-verksamheten ska till 100 % finansieras via avgifter från brukarna. VA-verksamheten genererade en negativ avvikelse motsvarande 1,1 mkr 2019, vilket medför en minskning av skulden till VA-kollektivet. Det ackumulerade överuttaget, skulden till VA-kollektivet, som återstår att återbetala till

abonenterna uppgår till 1,1 mkr per 2019-12-31. Målsättningen är att taxorna för VA-kollektivet inte höjs innan det ackumulerade överuttaget har förbrukats. Verksamheten bedömer målet som helt uppfyllt.

Ekonomi

Årets verksamhet genererar ett negativt resultat på 1,1 mkr. Negativt resultat beror främst på konsultkostnader för exempelvis UV-ljus vid vattenverken och egenkontrollprogram för renings- och vattenverken samt reparation/underhåll. Överskott för personalkostnader på (0,3 mkr) uppstår till följd av ersättningsrekryteringar. Räntekostnaderna uppgick till 1,3 mkr, vilket motsvarar räntekostnader jämfört med 2018. Det negativa resultatet för VA-verksamheten innebär att skulden till abonnenterna minskar från 2,2 mkr vid årets början till 1,1 mkr per 2019-12-31. Bedömningen är att resterande del av överuttaget kommer att utnyttjas under de närmaste åren.

Investeringar

Investeringsbudgeten för den avgiftsfinansierade VA-verksamheten omfattar 11,5 mkr och utfallet är 2,0 mkr (+1,1 mkr). Den enskilt största avvikelserna finns i projekt för ny centrifug (+2,4 mkr) som blivit något förskjutet i tid.

Verksamhetsmått - producerat jämfört med debiterat

Under 2019 producerade Örkelljungas och Ekets vattenverk totalt ca 574 000 m³ dricksvatten. Ett antal mindre vattenläckor har reparerats och spolning av dricksvattenledningarna görs cirka två gånger/år (uppskattad vattenåtgång 18 000 m³). Förutom att vi debiterar preliminära årsförbrukningar månadsvis finns det även ett mörkertal för vattenåtgången såsom vatten till både interna och externa entreprenader, släckvatten till räddningstjänsten och dylikt.

Framtid

Den förväntade befolkningsökningen i kommunen ställer större krav på utökad verksamhet vid Örkelljungas avloppsreningsverk. Utredningen av nytt avloppsreningsverk samt projektering för ombyggnad och tillbyggnad av vattenverket i Örkelljunga är en del i Örkelljunga kommuns satsning på VA-utbyggnaden, och kommer att fortsätta över 2020 och under de kommande 5–6 åren.

Genom utbyggnaden tar Örkelljunga kommun ett krafttag för att främja kommunens långsiktiga utveckling och skapar förutsättningar för att kunna försörja de nya bostadsområden som planeras i kommunen. Det innebär en förstärkning och förnyelse av ledningsnätet för avlopps- och dricksvatten samt även en vattenförsörjningsplan för att säkra dricksvatten till nybyggnationerna i kommunen. Samtidigt måste de befintliga ålderstigna ledningarna hållas i brukligt skick. Arbetet med ovidkommande vatten i spillvattenledningarna fortsätter oförtrutet. VA-taxa kommer att behöva justeras för att möta framtidens behov av kapacitetsökning i ledningsnät och anläggningar.

Verksamheten befinner sig också i det läget att organisationen behöver ses över. Hur ska man vara organiserade framöver för att kunna möta alla de utmaningar som finns?

Finansiella rapporter

Räkenskaper

Resultaträkning VA (mkr)	Not	Kommun 2019	Kommun 2018
Verksamhetens intäkter	1	20,8	19,0
Verksamhetens kostnader	2	-16,5	-14,6
Avskrivningar		-3,0	-3,1
Verksamhetens nettokostnader		1,3	1,3
Finansiella intäkter		0,0	0,0
Finansiella kostnader		-1,3	-1,3
Årets resultat		0,0	0,0

Balansräkning VA (mkr)	Kommun 2019	Kommun 2018
Anläggningstillgångar		
Anläggningstillgångar	118,3	114,3
Ackumulerade avskrivningar	-71,8	-63,1
Pågående arbete	0,7	0,3
Summa	47,2	51,5
Omsättningstillgångar		
Förråd	0,1	-
Kundfordringar	2,5	3,5
Kassa	7,8	6,3
Summa	10,4	9,9
Summa tillgångar	57,6	61,4
Skulder och Eget kapital		
Eget kapital	0,8	0,8
Årets resultat	-	-
Summa eget kapital	0,8	0,8
Långfristiga skulder		
Anslutningsavg	4,3	4,3
Skuld till skattekollektivet	49,2	52,5
Summa långfristig skuld	53,5	56,8
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	1,8	0,8
Upplupen skuld	0,4	0,5
Balanserat resultat	1,1	2,5
Summa kortfristig skulder	3,3	3,8
Summa skulder och EK	57,6	61,4

Noter VA	Kommun 2019	Kommun 2018
Not 1 Verksamhetens intäkter		
Konsumtionsavgift	19,5	18,8
Anslutningsavgifter	0,2	0,2
Övriga intäkter	1,1	0,0
Summa Verksamhetens intäkter	20,8	19,0
Not 2 Verksamhetens kostnader		
Löner och sociala avgifter	-4,9	-4,3
Pensionskostnader	0,0	0,0
Inköp av anläggnings och underhållsmaterial	-0,9	-0,8
Bränsle energi och vatten	-1,5	-1,1
Lokal och markhyror	-0,1	-0,1
Övriga tjänster	-3,0	-2,6
Övriga kostnader	-6,2	-5,7
Summa Verksamhetens kostnader	-16,5	-14,6

Redovisningsprinciper

Verksamhetens resultat- och balansräkning har upprättats i enlighet med Lagen om kommunal redovisning och de rekommendationer som lämnas av Rådet för kommunal redovisning, samt med beaktande av Lagen om allmänna vattentjänster. En fullständig beskrivning av Örkelljunga kommuns redovisningsprinciper återfinns i kommunens årsredovisning. Nedan följer en beskrivning av väsentliga redovisningsprinciper för VA-verksamheten. VA-verksamheten utför inga uppdrag utanför verksamhetens huvudmannauppsdrag enligt vattentjänstlagen, varför inga kostnader och intäkter uppstår som behöver särredovisas från huvudmannauppsdraget.

Intäkter från VA-taxan

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras VA-verksamheten och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Prissättning för försäljning av verksamhetens tjänster regleras i VA-lagen enligt självkostnadsprincipen. När avgifterna överstiger kostnaderna särredovisas dessa som en skuld till abonnentkollektivet. Bedömningen är att överuttaget kommer att återföras under de närmaste åren.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk, har ett värde över ett basbelopp och som anses ha en ekonomisk livslängd på mer än tre år är upptagna till anskaffningsvärde med avdrag för planenliga avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Finansnetto

Räntekostnader belastar VA-verksamheten med samma kalkylmässigt beräknade internränta som Örkelljunga tillämpar i sin övriga redovisning. Internräntan för 2019 är 2,5 %.

Avsättning pensioner

Avsättning av pensionskulda är inte upptagen i balansräkningen. Pensionskostnader belastar resultatet genom personalomkostnadspålägg.

Fördelning av gemensamma kostnader

Örkelljunga kommuns VA-verksamhet är en del av huvuduppdrag Samhällsbyggnadsförvaltningen, varför olika resurser är samordnande i kommunen. För att redovisa ett rättvisande resultat för verksamheten fördelas dessa gemensamma kostnader till VA-verksamheten.

Fastställelsebeslut och tillgänglighet

Enligt vattentjänstlagen (§ 50) ska särredovisningen årligen fastställas av huvudmannen och göras tillgänglig för abonnenterna. Vid sitt sammanträde den 27 april 2020 fastställde kommunfullmäktige i Örkelljunga kommun särredovisningen för VA-verksamheten avseende år 2019. Särredovisningen görs tillgänglig genom publicering på kommunens hemsida.